

Отримано: 31 березня 2023 р.

Прорецензовано: 1 травня 2023 р.

Прийнято до друку: 5 травня 2023 р.

e-mail: sbitneva.irina@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7102-1915>

e-mail: swetlanapom@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1636-3239>

e-mail: bobr.san83@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3238-8244>

DOI: 10.25264/2519-2558-2023-17(85)-130-133

Лобачова І. М., Помирча С. В., Хващевська О. О. Вербалізація поглядів В. Сосюри в оніміконі поетичних творів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2023. Вип. 17(85). С. 130–133.

УДК: 811.161.2'4

Лобачова Ірина Миколаївна,
кандидат філологічних наук, доцент,
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Помирча Світлана Вікторівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Хващевська Ольга Олександрівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ПОГЛЯДІВ В. СОСЮРИ В ОНІМІКОНІ ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ

У статті досліджено проблему вербалізації поглядів В. Сосюри в оніміконі поетичних творів. Акцентовано, що доцільним є дослідження ідіостилів письменників, чия творчість є знаковою як для певного народу, так і для естетичного контексту взагалі. Зазначено, що на особливу увагу в аналізі індивідуальних особливостей поетичних текстів заслуговують процеси, що полягають у семантичній трансформації слова, формуванні його художнього значення, перетворення слова на естетичний знак. Актуальним постає питання щодо вивчення в семантико-функціональному аспекті індивідуальних стилевих особливостей поезії В. Сосюри, необхідності переосмислення, аналізу його творчого доробку під новим кутом зору з урахуванням механізмів трансформації слова в поетичних текстах. Визначено, що неабияка роль у відображенні епохи через онімікон належить В. Сосюрі, хоча сьогодні їй констатуємо неоднозначні погляди на його особистість, а іноді й на його творчий доробок. У свідомості українського народу В. Сосюра є яскравим представником поетів-ліриків нового покоління, яке було приречене пристосовуватися до умов ідеологічного керівництва літературою, намагаючись зберегти найкращі народнописані традиції.

Здійснений аналіз текстів поезії засвідчив, що серед розрядів топонімікону поетичної картини світу В. Сосюри найчисельнішими є групи хоронімів, гідронімів і ойконімів, зокрема астїонімів (назви міст), годонімів (назви вулиць) та урбанонімів (назви внутрішньо міських об'єктів), меншою мірою представлені ороніми та дрїмоніми, а найрізноманітнішими – ойконіми та урбаноніми, що презентує відкритий поетичний простір авторської картини світу.

Ключові слова: вербалізація погляду, ідіостиль, онім, поетична картина світу, семасіологія.

Iryna Lobachova,
PhD in Philology, Associate Professor,
SHEI "Donbas State Pedagogical University"
Svitlana Pomyrcha,
PhD in Philology, Associate Professor,
SHEI "Donbas State Pedagogical University"
Olha Khvashchevska,
PhD in Pedagogics, Associate Professor,
SHEI "Donbas State Pedagogical University"

VERBALIZATION OF V. SOSIURA'S VIEWS IN THE ONYMICON OF POETIC WORKS

The article identifies the problem of verbalization of V. Sosiura's views in the onymic of poetic works. It is emphasized that it's expedient to study the idiostyles of writers whose work is symbolic both for a certain people and for the aesthetic context in general. It is noted that the processes consisting in the semantic transformation of a word, the formation of its artistic meaning, and the transformation of a word into an aesthetic sign deserve special attention in the analysis of individual features of poetic texts. The question of studying the individual stylistic features of V. Sosiura's poetry in the semantic-functional aspect, the need to rethink and analyze his creative output from a new point, taking into account the mechanisms of word transformation in poetic texts, becomes relevant. It is determined that V. Sosiura played a significant role in the depiction of the era through the onymicon, although today we state ambiguous views on his personality, and sometimes on his creative output. In the minds of the Ukrainian people, V. Sosiura is a vivid representative of the new generation of lyric poets, who were doomed to adapt to the conditions of the ideological leadership of literature, trying to preserve the best folk song traditions.

The analysis of the texts of the poems showed that among the categories of the toponymicon of V. Sosiura's poetic picture of the world, the most numerous are the groups of choronyms, hydronyms, and oikonyms, in particular, astonyms (names of cities), hodonyms (names of streets), and urbanonyms (names of inner-city objects), to a lesser extent oronyms and dryonyms are presented, and the most diverse are oikonyms and urbanonyms, which presents the open poetic space of the author's picture of the world.

Keywords: verbalization of the view, idiostyle, onyme, poetic picture of the world, semasiology.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Сучасна мовна система розглядається не лише як внутрішня організація одиниць зі складними лінгвістичними зв'язками, а й яка мовна картина світу, що об'єднує індивідуальні й загальні явища й процеси. У такий спосіб доцільним є дослідження ідіостилів письменників, чия творчість є знаковою як для певного народу, так і для естетичного контексту взагалі. На особливу увагу в аналізі індивідуальних особливостей поетичних текстів заслуговують процеси, що полягають у семантичній трансформації слова, формуванні його художнього значення, перетворення слова на естетичний знак. В умовах літературно-лінгвістичних трансформацій постає питання щодо вивчення в семантико-функціональному аспекті індивідуальних стилевих особливостей поезії В. Сосюри, необхідності переосмислення, аналізу його творчого доробку під новим кутом зору з урахуванням механізмів трансформації слова в поетичних текстах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення онімії художнього тексту лежить у площині досліджень досить молодого науки – літературної ономастики, розвиток якої пов'язаний насамперед з іменами таких учених, як М. Альтман, Л. Белей, Н. Васильєва, С. Зінін, Ю. Карпенко, В. Калінкін, Г. Ковальов, Е. Магазаник, Л. Масенко, В. Михайлов, А. Мойсієнко, В. Никонов, Є. Отін, Л. Пустовіт, В. Супрун, О. Суперанська, А. Фомін та ін.

Українські мовознавці чимало праць присвятили вивченню онімів. Так, у творчому доробку таких письменників, як Ю. Карпенко, М. Мельник, Л. Петрова, О. Семенець, Н. Місяць, Л. Краснова, Ю. Лінчицька проаналізовано в цьому аспекті творчість Ліни Костенко, Т. Крупеньова – драматургію Лесі Українки, О. Климчук – доробок Пантелеймона Куліша, О. Усова – Миколи Хвильового, Т. Можарова – поезію шістдесятників, О. Сколодра – малу прозу Івана Франка, Л. Шестопалова – химерну прозу Володимира Дрозда, Г. Шотова-Ніколенко – романи Юрія Яновського, А. Соколова – ідіостилі Григорія Тютюнника і Василя Земляка. Дослідження І. Хлестун присвячене вивченню онімної лексики в українській поезії другої пол. ХХ ст., О. Порпуліт і М. Редьки – у казках, Н. Попович – у драматургії.

Ідіостиль В. Сосюри досліджено аспектно такими мовознавцями, як В. Бойко, М. Вишняк, С. Гальченко, В. Гришко, Л. Касян, Є. Кирилюк, В. Краснікова, О. Кудін, П. Кузьмич, Г. Монастиренко, В. Моренець, М. Наєнко, Б. Олійник, О. Пашко, В. Романько, Т. Сидоренко, В. Сиротенко, Б. Тихолоз, Л. Шутова та ін. Аналіз робіт попередників, новий погляд і комплексний підхід до творчості митця забезпечить всебічне дослідження мовної моделі поетичного світу В. Сосюри в контексті сучасних лінгвістичних трансформацій.

Формулювання цілей (мета) статті. Мета статті – здійснити загальну характеристику лексико-семантичних груп топонімів у поезії В. Сосюри для подальшого аналізу семантичної структури, стилістичних функцій та текстотвірної ролі топонімів у поетичній картині світу поета. Для досягнення поставленої мети використано такі **методи**: загальнонаукові методи аналізу й синтезу мовного матеріалу для характеристики лексико-семантичних груп топонімів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як відомо, сучасна наукова парадигма семасіології склалася на основі психолого-етимологічного, системно-структурного, культурно-історичного, етнопсихологічного, концептуально-гносеологічного, комунікативно-функціонального підходів до аналізу мовного змісту, розробляння яких сприяло встановленню комплексного міждисциплінарного принципу дослідження значення з урахуванням його антропоцентричності. Це зумовило розгалуження семасіологічної науки та виникнення нових лінгвістичних напрямів: когнітології, функціональної лінгвістики, теорії тексту, психосемантики, комунікативної лінгвістики тощо.

Нова проблематика семасіології пов'язана з гуманізацією її наукової парадигми: у центрі уваги опинилася діяльність людини, що забезпечує їй орієнтацію у світі, його практичне засвоєння, пізнання процесів зовнішньої та внутрішньої суб'єктивної дійсності. Орієнтація лінгвістичної семантики на комунікативну діяльність індивіда і прагматичні чинники ефективності мовлення надали нові якості традиційним проблемам семасіології. Діяльнісно-антропоцентричний підхід до значення спрямував сучасні дослідження на встановлення зв'язку його глибин з культурно-історичним буттям народу, енергетично-психологічним та соціальним його існуванням.

Сучасний етап розвитку семасіології характеризується дифузністю інтерпретації об'єкта – значення, смислу; загостренням уваги до зв'язку мовного змісту з ментальним лексиконом людини, дослідженням семантичної динаміки мовних одиниць у мовленнєвій діяльності, зокрема конкретної мовної особистості, залученням до інтерпретації значень методик інших наук та галузей лінгвістики: психолінгвістики та нейропсихолінгвістики (О. Залевська, Дж. Келлі, Дж. Міллер, В. Петренко, Р. Фрумкіна та ін.), інтерпретаційної граматики та синтаксису (Ю. Апресян, Дж. МакКолі, Ч. Філлмор, Р. Лангак, І. Мельчук та ін.), логіки та семіотики (Н. Арутюнова, В. Панфілов, Ю. Степанов, Ю. Шрейдер та ін.), теорії комунікації (В. Кінч, Г. Колшанський, Й. Стернін, І. Сусов, Н. Слюсареві, Ч. Філлмор, та ін.), когнітології (А. Вежицька, В. Касевич, О. Кубрякова, Дж. Лакофф, Ю. Панкрат та ін.) тощо.

Художній текст, як і будь-який інший, призначений насамперед для того, щоб завдяки мові відображати дійсність. Проте у реальності семантика художнього тексту багатомірна: останній відображає і світ, і людину, яка відчуває, мислить, діє, і яка всебічно пов'язана з навколишнім світом. Опис світу людини, світу людей і ставлення людини до світу (і до світу речей, і до світу соціального, і до світу суб'єктивного) – надзавдання художнього тексту. Ось чому правомірно стверджувати, що художній текст є не лише відображенням дійсності, а й вираження засобами природної мови моделі ставлення людини до світу. Створюючи художній текст, автор добирає ті явища дійсності, які відповідають його уявленням чи концепціям. Вигадані, але правдоподібні ситуації моделюються ним для пояснення й підтвердження своїх ідей та уявлень. Різноманітні особливості автора як особистості можуть справляти значний вплив на зміст і форму художнього тексту. На сьогодні вже загальноприйнятими є твердження про вираження особистості в малюнку, живописі, архітектурі, гуморі тощо (Помирча, Лобачова, 2022: 94).

Тим більше правомірно говорити про виявлення індивідуальних особливостей у мовленнєвій діяльності, бо переважно завдяки словесним знакам виявляється теоретична, інтелектуальна активність людини, її вищі психічні функції – сприйняття, пам'ять, мислення тощо.

Зазначимо, що одним з аспектних питань є дослідження вербалізації простору через характеристику топонімів. Позитивні результати ономастичних студій на матеріалі художніх текстів спричинили широке залучення до аналізу різноманітних джерел, зокрема поетичних, адже власні назви – це згорнуті національно-культурні тексти, мовні знаки культури,

бо концентрують у семантиці мовленнєві (адресні), екстралінгвальні (історичні, географічні) відомості, психологічні, емоційні, афективні моменти, ідеологічну спрямованість, особливості сприйняття (Українська лінгвостилістика ХХ – початку ХХІ ст., 2007).

Власна назва як невід’ємний елемент літературного твору характеризується значним семантико-стилістичним потенціалом, актуалізація якого зумовлюється відповідним художнім дискурсом і вертикальним контекстом. Онім у художньому творі зазнає певної авторської трансформації, цілеспрямованої семантизації, виконує важливу конотативну функцію. Аналізуючи власні назви в поетичній картині світу, дослідники використовують термін *поетонім*, а особливостями семантики поетоніма визначаються: а) відповідність змістовій та інформативній внутрішній сутності поіменованого; б) «віртуальність» його як компонента «віртуальної реальності» художнього тексту; в) контекстуальна конотативність оніма; г) фоно-символічний аспект семантики, здебільшого в поезії (Українська лінгвостилістика ХХ – початку ХХІ ст., 2007). Тому, крім основної, мовної, функції (номінативно-диференційної, ідентифікаційної та дейктичної), онім виконує ще й додаткові – характеристичну, темпоральну, локальну, ідеологічну, культурно-історичну, емоційно-оцінну й соціально-оцінну, естетичну, алюзивну, символічну, експресивну (Бойко, 1982; Монастиренко, 1998). Загалом же власна назва у художньому тексті поліфункціональна: можна сказати, що, поєднуючи основні мовні функції і специфічні стилістичні, поетонім відзначається індивідуалізаційними особливостями в кожному конкретному випадку художнього ономавжитку.

Онімний простір художнього тексту становить структурну єдність з ієрархічною підпорядкованістю одиниць, і ця структура залежить від функціонального спрямування художнього твору, авторського задуму, ідіостилію, жанру твору тощо. Великою групою власних назв у поетичній творчості другої половини ХХ століття є топоніми, які відіграють важливу роль у структурно-семантичній організації художнього тексту, що полягає в просторовій локалізації об’єктів естетичного осмислення; у поезії ж топоніми можуть набувати нових значень та символізуватися (Помирча, Лобачова, 2022: 92–95).

З огляду на вищевикладене та на актуальний у сучасних гуманітарних науках антропоцентризм на особливу увагу заслуговують мовознавчі студії, що присвячені окремим аспектам мовотворчості митців слова, особливостям мови одного чи циклу творів. Неабияка роль у відображенні епохи через онімкон належить В. Сосюрі, хоча сьогодні й констатуємо неоднозначні погляди на його особистість, а іноді й на його творчий доробок. У нашій свідомості В. Сосюра все ще залишається яскравим представником поетів-ліриків нового покоління, яке було приречене пристосовуватися до умов ідеологічного керівництва літературою, намагаючись зберегти найкращі народнопісенні традиції (Гальченко, 1998; Тихолоз, 2001). Лише за останні два десятиліття наше уявлення про поета збагатилося новими матеріалами, фактами, творами, які дають нам підстави оцінювати його постать усебічно, беручи до уваги й аналізуючи ситуацію трагічної доби, у яку йому довелося жити і творити. Публікації забороненої спадщини поета поглибили та розширили наше розуміння його життєвої і творчої драми, яка не вписувалася ні в які партійні схеми і настанови (Гальченко, 1998). Саме з цим пов’язані актуальність і новизна дослідження спадщини письменника, а надто – його ліричних творів, під новим кутом зору, без ідеологічних обмежень та ярликів.

Здійснений аналіз текстів поезій засвідчив, що серед розрядів топонімікону поетичної картини світу В. Сосюри найчисельнішими є групи хоронімів, гідронімів і ойконімів, зокрема астіонімів (назви міст), годонімів (назви вулиць) та урбанонімів (назви внутрішньо міських об’єктів), меншою мірою представлені ороніми та дрімоніми, а найрізноманітнішими – ойконіми та урбаноніми.

Хороніми охоплюють назви частин світу, назви країн і союзних республік та інших регіонів і територій. Розмаїття таких власних назв відображає широту поетичної картини світу автора.

Кількісно переважають хороніми **Донбас** і **Донецчина**: «Складав пісні тобі одному, / мій тату світлий, мій Донбас! / Це тут, у сквері заводському, / я слухав музику не раз» (Сосюра, 1971: 67), «Як салюти, гудуть привітальні / над віками Донбасу гудки» (Сосюра, 1971: 93), «Над ними сонце молоде / привітно так сія. / То не дівчата, то іде / Донецчина моя» (Сосюра, 1971: 132), «Шлють димарі й копри здала / мені привіт в ранковій тиші. / Ясні Донецчини поля / мені на світі наймиліші» (Сосюра, 1971: 209).

Особливе місце посідає хоронім **Україна (Вкраїна)**, а в контекстуальному поєднанні в сурядне словосполучення із словом **Русь** презентує в поетичній картині світу В. Сосюри уявлення про спільну долю двох країн: «О міста широкі, / о моря глибокі, / Україно й Русь, / я на вас дивлюся / в днів чудесних русі / і не надивлюсь!» (Сосюра, 1971: 171).

Назви колишніх республік Радянського Союзу також представлені широко: **Білорусь** синьоока, **Латвія** шумить, бачу я **Молдову**, плинуть **Угорщини** ріки, синь **Таджикістану**, даль **Азербайджану**, **Грузії** краса.

Багатогранність картини світу поета та його небайдужість до світових подій демонструють часто вживані назви країн, особливе місце серед яких належить Греції, Кореї, Китаю: «Там **Греція** в крові, **Китай** пожеж огнями / клекоче і гуде, там кряче ворон-птаха, / і мавпа в смокінгу сидить там над штиками / на горах золота з сигарою в зубах» (Сосюра, 1971: 104), «За що б’ємося ми в **Кореї** / і в ночі обертаєм дні? / У нас ніякої ідеї / нема й не буде в цій борні» (Сосюра, 1971: 156), «Б’ються вдень і в нічку та у тих краях, / де блукав так довго ночі рабства жаж; / б’ються у **В’єтнамі** й на **Малаїї** теж, / і встає до неба полум’я пожеж / з гуркотом і гулом у небесну гать. / Палії воєнні в ньому всі згорять...» (Сосюра, 1971: 128).

До хоронімів можна віднести також назви **Поділ**, **Химівка**, **Лисиче**, **Звапівка**: «Теплий вітер хитає тополи, / даль вечірня – як пісня дзвінка. / На **Подолі** огні, на **Подолі**, / засвітила їх наша рука» [Сосюра 1971: 13], «Лине пісня хутко / та туди, туди, / де мутна Бахмутка / й **Химівки** сади» (Сосюра, 1971: 80), «Тебе не пізнати сьогодні, **Лисиче!**... / Багато пройшло уже літ... / І сльози моє заливають обличчя, / шлю серцем тобі я привіт! (Сосюра, 1971: 91), «Там я слухав з болем, / як вітри гули. / Хлопчики до школи / в **Звапівку** йшли» (Сосюра, 1971: 81).

Другу чисельну й різноманітну групу складають **ойконіми**. Серед **астіонімів** зафіксовані як назви міст світу, так і назви українських міст. Міста світу представляють антитетичну пару **Москва** – **Берлін**, мотивовану подіями Вітчизняної війни: «**Москва** моя, ти всім народам мати, / як радісно в твоїх кварталах голубих!» (Сосюра, 1971: 107), «Це тут йшли солдати. / Ненависть їх вела на злий **Берлін**. / Благословляла їх Вітчизна-мати, і йшли вони, як велетень один (Сосюра, 1971: 9). Найуживанішими з назв українських міст є **Київ** і **Харків**: «Срібний **Київ**, зимовий **Київ**, / гул моторів, крики гудків... / Вітер смерті давно одвіяв, / бурями брук давно одгримів» (Сосюра, 1971: 10), «Люблю я **Київ** мій, люблю любов’ю сина / його

майданів шум і зліт його будов... / Йому пісні мої й життя мого хвилини, / що в грозах я проніс, як і мою любов» (Сосюра, 1971: 153), «І у клекоті заграв / крізь кривавий дим / Харків руки простягав / лицарям своїм» (Сосюра, 1971: 62), «І Харків ось шумить...» (Сосюра, 1971: 89). Менш уживані астіоніми **Львів**, **Борислав**: «Після бур і тривоги, після горя й руїн / як сіяє вона, малинова. / Лу хорі гудків лине молота дзвін / над веселими вежами **Львова**» (Сосюра, 1971: 111), «І шумить **Борислав**, а над зеленою трав / про звитяги шепочуть топол...» (Сосюра 1971: 112).

Годоніми представлені назвами вулиць українських міст – **Ленінська**, **Базарна**, **Прорізна**, **Червона** і **Красна**, які використані автором у контекстах із позитивною конотацією: «*Квітнуть каштани, що так ти любила, / білі свічки засвітили вони. / Ленінська вулиця, де ти ходила, / знову сіяє у сонці весни*» (Сосюра, 1971: 216), «*До щастя ішов я, неначе із горна, / багато я стер подошов... / Це тут, на Базарній, жила неповторна, / моя чорнобрива любов...*» (Сосюра, 1971: 90), «*Мрійною ходою йду я Прорізною, / й неба наді мною зоряний прибій*» (Сосюра, 1971: 85), «*В споминів далях не тоне / те, що люблю я давно: / вулиця дальня Червона / і хворостянки вікно...*» (Сосюра, 1971: 205). У негативному контексті вжито годнім **Уолл-стріт**: «*Ридає там земля, снарядами розрита, / що стала од крові руда, неначе мідь. / Хай зброю й золото шлють потвори з Уолл-стріта, / народної душі ніколи їм не вбить*» (Сосюра, 1971: 82), у чому, як і в парі «Москва – Берлін», простежується антитеза «своє (рідне, хороше) – чуже (вороже, погане)».

Менш уживані в поезіях В. Сосюри **агороніми**: шумить **Софіївський майдан**, зовсім недалеко від майдану **Пушкіна**, **площа Маяковського шумить**.

Групу **урбанонімів** формують назви міських промислових об'єктів (**корпуси Лисхімбуду, Дніпрельстан**), будівель (**сяє сонце з Кремля**), місць (**Аскольдова могила**) тощо.

Ще однією чисельною групою топонімів у поетичній картині світу В. Сосюри є **гідроніми**, що формують переважно дві співвідносні за кількістю групи мікротекстів – із потамонімами **Дінець** (варіант – **Донець**) і **Дніпро** (варіанти – **Славута**, **Славутич**): «*І там, де теплий дух як спомин днів далеких, / під золотим Дінцем і тихим шумом трав, / електровози мчать вагончики по штреках, / де доногона свист протягливо лунав*» (Сосюра, 1971: 103), «*Я шахт гудки почути хочу знову / там, де Донець між вербами тече*» (Сосюра, 1971: 203), «*Вийду я на гори, / стану над Дніпром, / і такі простори / і краса кругом*» (Сосюра, 1971: 218), «*Лети, моя пісне, лети ти, / скресай на Славутичі лід!*» (Сосюра, 1971: 173). Рідше уживані гідроніми **Бахмутка** (*туди, де мутна Бахмутка*), **Сян** (над просторами **Сяна**), **Дунай** (*хвилями Дунаю я лелю зір*), **Амур** (*Амуру круті береги*), пелагонім **Охотське море** (*де море Охотське шумить*).

Менш чисельною, але репрезентативною у поезії В. Сосюри є група **оронімів**, бо, виконуючи, як і інші топоніми, роль територіальних чи національних орієнтирів, вони фіксують поетичний простір картини світу автора – від **Кавказьких гір** до **Карпатських**: «*О море могуче, і вітер, і тучі, / І чайки квиління сумне, / і гори Кавказу!.. Один я на кручі, / і сонце цілує мене*» (Сосюра, 1971: 39), «*І, як птиця, злетів на вершини Карпат / гордий стяг наш багряно-блакитний...*» (Сосюра, 1971: 112).

Висновки та перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Отже, як засвідчив здійснений аналіз, топоніміка в поетичній мовній картині світу В. Сосюри представлена широко й різноманітно, презентуючи відкритий поетичний простір авторської картини світу. Хороніми охоплюють назви регіонів (Донеччина, Донбас), назви колишніх союзних республік (Білорусь, Латвія, Молдова, Угорщина, Таджикистан, Азербайджан, Грузія), назви країн (Греція, Китай, Корея, В'єтнам, Малайя), назви районів населених пунктів (Поділ, Химівка, Лисиче, Звапівка). Чисельною і різноманітною є група ойконімів, що включає: астіоніми (Москва, Бердін, Київ, Харків, Львів, Борислав), годоніми (Ленінська, Базарна, Прорізна, Червона і Красна, Уолл-стріт), агороніми (Софіївський майдан, майдан Пушкіна, площа Маяковського). Групу урбанонімів формують назви міських промислових об'єктів (Лисхімбуд, Дніпрельстан), будівель (Кремль), місць (Аскольдова могила). До гідронімів належать потамоніми (Дінець, Донець, Дніпро, Славута, Славутич, Бахмутка, Сян, Дунай, Амур) і пелагонім (Охотське море). Ороніми представлені назвами Карпатські гори і Кавказькі гори.

Запропонований аналіз поетичного ідіостилу В. Сосюри може бути використаний не лише в комплексному дослідженні творчості цього митця, а й у вивченні індивідуальних стилів інших письменників. У подальших розвідках планується дослідження питання про взаємовідношення мови й культури, мови й людини, установленні тісного зв'язку екстра- та інтралінгвістичних факторів в ідіостилі митця.

Література:

1. Бойко В. Г. Народнопісенні традиції у В. Сосюри. *Українська мова і література в школі*. 1982. № 7. С. 73–79.
2. Гальченко С. А. Невичерпний архів Володимира Сосюри. *Слово і час*. 1998. № 1. С. 9–17.
3. Монастиренко Г. А. Він любив тебе, краю шахтарський! *Донбас*. 1976. № 5. С. 107–112.
4. Помирча С. В., Лобачова І. М. Вербалізація концепту «жінка» у творах О. Кобилянської «Людина» і «Царівна». Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острого: Вид-во НаУОА, 2022. Вип. 13(81). С. 92–95.
5. Сосюра В. Твори: у 10 т. Т. 1. Київ: Дніпро, 1971.
6. Тихолоз Б. С. Розхристане серце двоєдиного Володьки (Жорстокий романс ніжно-тривожної душі). *Усе для школи. Українська література*. 2001. Вип. 7. С. 62–75.
7. Українська лінгвістична XX – початку XXI ст.: система понять і бібліографічні джерела. Київ: Грамота, 2007. 368 с.

References:

1. Boiko, V. H. (1982). Narodnospisenni tradytsii u V. Sosiury [Folk song traditions in V. Sosiura]. *Ukrainska mova i literatura v shkoli*, 7. 73–79.
2. Halchenko, S. A. (1998). Nevycherpnyi arkhiv Volodymyra Sosiury [The inexhaustible archive of Volodymyr Sosiura]. *Slovo i chas*, 1. 9–17.
3. Monastyrenko, H. A. (1976). Vin liubiv tebe, kraiu shakhtarskyi! [He loved you, miner's land!]. *Donbas*, 5. 107–112.
4. Pomircha, S. V. & Lobachova, I. M. (2022). Verbalizatsiia kontseptu "zhinka" u tvorakh O. Kobyl'ianskoi «Liudyna» i «Tsarivna» [Verbalization of the concept of "woman" in the works of O. Kobyl'ianska "Human" and "Princess"]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia»*, 13(81). 92–95.
5. Sosiura, V. (1971). Tvory [Works]: in 10 Vol. T. 1. Kyiv: Dnipro.
6. Tykholoz, B. S. (2001). Rozkhrystane serce dvoiedynoho Volodyky (Zhorstokyi romans nizhno-tryvzhnoi dushi) [The crucified heart of the dual Volodka (Cruel romance of a tender and anxious soul)]. *Use dlia shkoły. Ukrainska literatura*, 7. 62–75.
7. Ukrainska lnhvostylistyka XX – pochatku XXI st.: systema poniat i bibliografichni dzhерela [Ukrainian linguistic stylistics of the 20th – early 21st centuries: system of concepts and bibliographical sources], (2007). Kyiv: Hramota.